

KOHTUJURISTI ETTEPANEK

JULIANE KOKOTT

esitatud 28. oktoobril 2004¹

I. Sissejuhatus

1. Põhikohtuasja hageja R. García Blancole maksti Hispaanias erilist töötustoetust. Sel perioodil tegi riiklik töötuskindlustust haldav asutus tema eest sissemakseid seadusjärgsesse pensionikindlustusse. Olles saanud 65-aastaseks, soovis R. García Blanco hakata saama seadusjärgset vanaduspensioni. Põhikohtuasjas oli vaidlusküsimuseks, kas erilise töötustoetuse saamise ajal pensionikindlustusse tehtud sissemakseid tuleb seadusjärgse vanaduspensioni kvalifikatsiooniperioodi arvutamisel arvesse võtta või kas nende arvesse võtmata jätmine kujutab endast võõrtööliste diskrimineerimist nende kodakondsuse alusel.

2. Neil asjaoludel esitas Juzgado de lo Social n° 3 de Orense (edaspidi „eelotsusetaotluse esitanud kohus“) Euroopa Kohtule kaks

küsimust nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pere liikmete suhtes² (edaspidi „määrus nr 1408/71“) tõlgendamise kohta. Sisuliselt langevad need küsimused kokku kohtuasjas C-306/03 (Salgado Alonso) esitatutega.³

3. Kuna Euroopa Kohtus toimuva menetluse vältel määrati R. García Blancole seadusjärgne vanaduspension, tõusetub küsimus, kas eelotsusetaotluse ese on ära langenud.

2 — EÜT L 149, lk 2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, lk 1, parandus ELT L 200, lk 1; ELT eriväljaanne 05/05, lk 72) artiklid 90 ja 91 näevad ette määruse nr 1408/71 kehtetuks tunnistamise ja asendamise. Ajalistel põhjustel on määrus nr 1408/71 käesolevas kohtuasjas siiski rakendatav; kohtuasjas kohaldatav artikli 1 punkt 1 r sõnastus tuleneb nõukogu 29. juuni 1998. aasta määrusest (EÜ) nr 1606/98 (EÜT L 209, lk 1; ELT eriväljaanne 05/03, lk 308), kõik teised viidatud sätted sisalduvad nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määruses (EÜ) nr 118/97 (EÜT 1997, L 28, lk 1; ELT eriväljaanne 05/03, lk 3), millega muudetakse ja ajakohastatakse määrust (EMÜ) nr 1408/71.

3 — Vt selle kohta minu tänase kuupäevaga ettepanek kohtuasjas C-306/03 (EKL 2005, lk I-705, lk I-707).

1 — Algkeel: saksa.

II. Õiguslik raamistik

hüvesid kui kõnealuse liikmesriigi kodanikul, arvestades käesoleva määruse erisätteid.”

A. Ühenduse õigus

4. Käesoleva kohtuasja raamistik ühenduse õiguses on määratletud määrusega nr 1408/71. Selle artikli 1 punkt r määratleb mõistet „kindlustusperiood” järgmiselt:

„sissemakseperiood või töötamisperiood või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood, mis on sellisena määratletud või tunnustatud õigusaktides, mille kohaselt need on täitunud või loetakse täitunuks, ning kõik selliste perioodidena käsitatavad perioodid, kui kõnealused õigusaktid võrdsustavad need kindlustusperioodiga; kindlustusperioodideks peetakse ka avalike teenistujate eriskeemi käigus täitunud perioode.”

5. Määruse nr 1408/71 artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigi territooriumil elavatel isikutel, kelle suhtes on kohaldatav käesolev määrus, on liikmesriigi õigusaktide alusel samasugused kohustused ja õigus saada samasuguseid

6. Määruse nr 1408/71 artikli 45 lõikes 1 on kindlustus- ja elamisperioodide arvessevõtmise kohta sätestatud:

„Kui liikmesriigi õigusaktid seavad hüvitiste saamise õiguse omandamise, säilitamise või ennistamise kindlustusskeemi alusel, mis ei ole eriskeem lõikes 2 või 3 määratletud tähenduses, sõltuvusse kindlustus- või elamisperioodide täitumisest, peab kõnealuse liikmesriigi pädev asutus vajaduse korral arvesse võtma teise liikmesriigi õigusaktide alusel täitunud kindlustus- või elamisperioode, olgu need täitunud üld- või eriskeemi alusel, töötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana. Selleks arvestab ta kõnealuseid perioode nii, nagu oleksid need täitunud tema enda õigusaktide alusel.”

7. Määruse nr 1408/71 artikli 46 lõikes 2 on sätestatud:

„Kui liikmesriigi õigusaktide tingimused hüvitise saamiseks on täidetud üksnes pärast

artikli 45 või artikli 40 lõike 3 kohaldamist, kohaldatakse järgmisi reegleid:

8. Seoses alla aasta kestvate kindlustus- või elamisperioodidega näeb määruse nr 1408/71 artikkel 48 ette:

- a) pädev asutus arvutab hüvitise teoreetilise suuruse, mida asjaomane isik saaks taotleda tingimusel, kui kõik kindlustus- ja/või elamisperioodid, mis on täitunud töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja suhtes kehtinud liikmesriigi õigusaktide alusel, oleksid täitunud kõnealuses riigis pädeva asutuse poolt hüvitise määramise päeval kohaldatavate õigusaktide alusel. Kui kõnealuste õigusaktide järgi ei sõltu hüvitise suurus täitunud perioodide kestusest, loetakse selline hüvitise suurus käesolevas punktis osutatud teoreetiliseks suuruseks;

„1. Olenemata artikli 46 lõikest 2 ei ole liikmesriigi pädev asutus kohustatud määrama hüvitist tema poolt kohaldatavate õigusaktide alusel täitunud perioodide eest, mida võetakse riski realiseerumisel arvesse, kui:

- kõnealused perioodid kestavad vähem kui aasta

ja

- b) seejärel määrab pädev asutus kindlaks hüvitise tegeliku suuruse, tuginedes eelmises punktis osutatud teoreetilisele suurusele, vastavalt tema poolt kohaldatavate õigusaktide alusel enne riski realiseerumist täitunud kindlustus- või elamisperioodide kestuse ja kõigi asjaomaste liikmesriikide õigusaktide alusel enne riski realiseerumist täitunud kindlustus- ja elamisperioodide kogukestuse suhtele.”

- üksnes kõnealuseid perioode arvesse võttes ei näe nimetatud õigusaktid ette hüvitise saamise õiguse tekkimist.

2. Iga asjaomase liikmesriigi pädev asutus võtab lõikes 1 osutatud perioode arvesse artikli 46 lõike 2 kohaldamisel, välja arvatud punkti b kohaldamisel.

3. Kui lõike 1 kohaldamise tagajärjel vabaneksid kõik asjaomaste liikmesriikide asutused oma kohustustest, määratakse hüvitist üksnes neist riikidest viimase õigusaktide alusel, kelle tingimused on täidetud, nii nagu kõik täitunud ja vastavalt artikli 45 lõigetele 1–4 arvessevõetavad kindlustus- ja elamisperioodid oleksid täitunud selle riigi õigusaktide alusel.”

ja

- eriline kvalifikatsiooniperiood, millest vähemalt kaks aastat on täidetud hüvitise saamise õiguse asjaolule eelnenud 15 aasta jooksul.

B. Siseriiklik õigus

9. Hispaania üldise sotsiaalkindlustusseaduse (Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Social,⁴ edaspidi „TRLGSS”) uue redaktsiooni artikli 161 lõike 1 punkt b seab õiguse vanaduspensioni saamiseks sõltuvusse kahte liiki kvalifikatsiooniperioodide täitmisest:

10. Vastavalt TRLGSS-i artikli 215 lõike 1 punktile 3 on üle 52-aastaselt töötul õigus saada erilist töötustoetust (*subsídio por desempleo*, edaspidi „eriline töötustoetus”) juba enne seadusjärgse pensioniea saabumist. Selle üheks eelduseks on, et isik suudab tõendada, et ta on teinud kuue aasta jooksul sissemakseid töötuskindlustusse ning lisaks vastab kõigile seadusjärgse vanaduspensioni saamise tingimustele, v.a pensioniiga.

- üldine, vähemalt 15 aastat kestnud sissemaksete periood

11. TRLGSS-i artikli 218 lõike 2 kohaselt peab riiklik töötuskindlustust haldav asutus (Organismo Gestor del Seguro de Desempleo) lisaks kindlustuse saajale makstavale erilisele töötustoetusele tegema kindlustatu

⁴ — 20. juuni 1994. aasta kuningliku määruse 1/1994 redaktsioonis (*Boletín Oficial del Estado* (edaspidi „BOE”) nr 154, 29.6.1994), muudetud 30. detsembri 1998. aasta seadusega nr 50/1998 (*BOE* 30.12.1998, jõustunud 1. jaanuaril 1999).

nimel sissemakseid vanaduspensionikindlustusse iga kalendrikuu eest, mil saajal oli õigus toetusele.

13. Halduspraktikas võetakse siiski INEM-i poolt spetsiaalse töötustoetuse saaja eest tehtavaid vanaduspensionikindlustuse sisse-makseid seoses määruse nr 1408/71 artikli 48 lõikega 1 arvesse; see nähtub 1999. aastal välja antud INSS-i ja INEM-i ühisest ring-kirjast⁶.

12. Erilise töötustoetuse saajate eest tehtavate vanaduspensionikindlustuse sisse-maksete mõju on TRLGSS-i 28. lisasätte⁵ kohaselt piiratud:

III. Asjaolud ja menetlus

Taust

„Kooskõlas käesoleva seaduse artikli 218 lõikega 2 arvestatakse haldava asutuse poolt tehtud vanaduspensionikindlustuse sisse-makset vanaduspensionini baassumma ja sellele kohalduva protsendi arvutamisel. Nende sisse-maksete kehtivusele ja õiguslikele taga-järgedele ei saa mingil juhul viidata käesoleva seaduse artikli 161 lõike 1 punktiga b nõutud minimaalse sisse-maksete perioodi tõendami-seks, mida kindlustatu peab kooskõlas artikli 215 lõike 1 punktiga 3 tõendama, kui ta taotleb vanematele kui 52-aastastele [töötu-tele] mõeldud [töötus]toetust.”

14. Rosa García Blanco, sündinud 9. ok-toobril 1935, surnud 14. mail 2002⁷, töötas ajavahemikus 1966–1984 Saksamaal. Ta tegi sisse-makseid Saksa seadusjärgsesse pensio-

5 — Kehtestatud seaduse nr 50/1998 (viidatud 4. joonealuses märkuses) 21. lisasättega.

6 — 16. aprilli 1999. aasta ringkiri nr 3/99 (Circular conjunta sobre modificación de los criterios de reconocimiento del subsidio por desempleo establecido en el artículo 215.1.3 del TRLGSS para mayores de 52 años, que afectan a trabajadores emigrantes retornados de la Unión Europea/Espacio Económico Europeo); selle ringkirja kolmandas juhises on kirjas: „Las cotizaciones efectuadas por el INEM durante la percepción del subsidio para mayores de 52 años por la contingencia de jubilación [...] deberán tenerse en cuenta, a efectos de lo dispuesto en el artículo 48.1 del Reglamento CEE 1408/71 cuando el interesado solicite la pensión contributiva de jubilación española que le corresponda.”

7 — Vastavalt andmetele, mis tema esindaja suulises menetluses esitas.

nikindlustussüsteemi 209 kuu (umbes 17 aasta) jooksul.

Seadusjärgse vanaduspensioni taotlus

15. Ajavahemikus 1. juunist kuni 2. detsembrini 1984 sai R. García Blanco Hispaanias vastavalt Saksa-Hispaania lepingule riiklikult töötuskindlustust haldavalt asutuselt (Instituto Nacional de Empleo, edaspidi „INEM“) seadusjärgsest töötuskindlustussüsteemist sissemaksete alusel arvestatavat töötuskindlustust. Selle perioodi jooksul tegi INEM tema eest ka sissemakseid kõikidesse Hispaania seadusjärgsetesse sotsiaalkindlustuse harudesse (sealhulgas seadusjärgsesse pensionikindlustusse), mis annab kokku 185 päeva (ligikaudu 6 kuu) pikkuse sissemaksete perioodi.

16. Alates 1989. aastast sai R. García Blanco üle 52-aastastele töötajatele ettenähtud erilist töötustoetust. Sellega seoses tegi INEM tema nimel 4080-päevase (umbes 11 aasta) perioodi jooksul vastavalt TRLGSS-i artikli 218 lõikele 2 sissemakseid Hispaania seadusjärgsesse pensionikindlustusse.

17. Kohtutoimikust ilmneb, et pärast seda, kui suri tema ema, kellega ta oli koos elanud, sai R. García Blanco alates 1. detsembrist 1989 seadusjärgset pere liikme pensioni.

18. Olles 2000. aastal 65-aastaseks saanud, esitas R. García Blanco Hispaania sotsiaalkindlustusele taotluse seadusjärgse vanaduspensioni saamiseks. 27. aprilli 2001. aasta otsusega lükkas Hispaania riiklik sotsiaalkindlustusamet (Instituto Nacional de Seguridad Social, edaspidi „INSS“) selle taotluse tagasi. Põhjendusena tõi INSS välja, et R. García Blanco ei ole Hispaanias täitnud minimaalset nõutud sissemaksete perioodi. Vastavalt TRLGSS-i 28. lisasättele ei saavat arvesse võtta 4080-päevast perioodi, mille käigus INEM tegi R. García Blanco kui erilise töötustoetuse saaja nimel pensioni sissemakseid. Määruse nr 1408/71 artikli 48 lõike 1 alusel ei saa arvesse võtta ka järelejäänud 185-päevast perioodi, mille jooksul tehti tema nimel sotsiaalkindlustuse sissemakseid ja ta sai Hispaanias seadusjärgse töötuskindlustuse alusel sissemaksete alusel arvestatavat toetust, sest selle perioodi kestus on lühem kui üks aasta.

19. Selle taotluse tagasilükkamise otsuse järel pöördus R. García Blanco oma õiguste kaitseks eelotsusetaotluse esitanud kohtusse.

Ta esitas hagi nii INSS-i kui ka Tesorería General de la Seguridad Social'i (sotsiaalkindlustuse keskkassa, edaspidi „TGSS“) vastu, väites peamiselt, et tema kasuks tuleks lisaks tema algele 185 päeva pikkusele pensionimaksete perioodile arvesse võtta ka INEM-i poolt tema kui erilise töötustoetuse saaja nimel seadusjärgsesse pensionikindlustusse tehtud maksed; nii oleks tema sissete maksete periood Hispaanias 4265 päeva (umbes 11 aasta ja 8 kuu) pikkune.

sissemakseid töötaja nimel ajavahemiku eest, mille käigus viimane sai teatavaid töötustoetusi, ei saa arvesse võtta erinevate siseriikliku õigusega kehtestatud kvalifikatsiooniperioodide arvutamisel ning vanadushüvitise õiguse tekkimisel, kui pikenenud töötuse olukorras, mida need toetused peavad hüvitama, on sellisel töötajal sisuliselt võimatu tõendada teisi sissemakseid vanaduskindlustusse peale nende, mis seaduse alusel on kehtetud, nii et need siseriiklikud õigusnormid puudutavad vaid töötajate liikumisvabadust kasutanud töötajaid, kes ei saa riiklikku vanaduspensioni, olgugi et eespool viidatud määruse artikli 45 kohaselt tuleb need kvalifikatsiooniperioodid lugeda täitunuks?

Eelotsusetaotlus

20. 30. märtsi 2002. aasta otsusega peatas Juzgado de lo Social nº 3 de Orense oma menetluse ja esitas Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas EÜ artiklite 12 ja 39–42 (EÜ asutamislepingu artiklid 6 ja 48–52) ning nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikliga 45 on keelatud siseriiklik säte, millega töötuskindlustuse haldamise asutuse poolt pensionikindlustuse alusel tehtud

2. Kas EÜ artiklite 12 ja 39–42 (EÜ asutamislepingu artiklid 6 ja 48–52) ning nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 48 lõikega 1 on keelatud siseriiklikud sätted, millega töötuskindlustuse haldamise asutuse poolt pensionikindlustuse alusel tehtud sissemakseid töötaja nimel ajavahemiku eest, mille käigus viimane

sai teatavaid töötustoetusi, ei saa arvesse võtta nii, et lugeda, et „kõik kindlustus- ja/või elamisperioodid, mis on täitunud selle liikmesriigi õiguse alusel, kestavad vähem kui aasta”, kui pikenenud töötuse olukorras, mida need toetused peavad hüvitama, on sellisel töötajal sisuliselt võimatu tõendada teisi sissemakseid vanaduskindlustusse peale nende, mis maksti selle töötuse ajal, nii et need siseriiklikud õigusnormid puudutavad vaid töötajate liikumisvabadust kasutanud töötajaid, kes ei saa riiklikku vanaduspensioni, olgugi et eespool viidatud määruse artikli 48 lõike 1 kohaselt ei saa seda siseriiklikku haldamise asutust vabastada kohustusest tasuda siseriiklikke hüvitisi?”

sioni ja varem määratud perekondliku kuu-
luse toetuse vahel⁸, kuna need kaks hüvitist ei olnud kumuleeruvad, st neid ei saanud samal ajal välja maksta. Dolores García Blanco kui kindlustatu tütar ja õigusjärglane valis kohe perekondliku kuu-
luse toetuse.

22. Tulenevalt nendest asjaoludest küsis Euroopa Kohtu kohtusekretär 10. aprilli 2003. aasta kirjaga siseriiklikult kohtult, kas ta võtab esitatud eelotsusetaotluse tagasi. Eelotsusetaotluse esitanud kohus vastas 11. aprilli 2003. aasta kirjaga, et ta kinnitab oma taotlust, eriti seetõttu, et Euroopa Kohtu vastus põhikohtuasjas võib teda aidata teistes asjades, mida ta menetleb.

Menetlus alates eelotsusetaotluse esitamisest

21. INSS teavitas 8. aprilli 2003. aasta kirjaga Euroopa Kohut, et 3. aprilli 2003. aasta otsusega määrati vahepeal surnud Rosa García Blancole seadusjärgne vanaduspension, mida ta oli taotlenud. Selles otsuses sisaldus lisaks palve valida selle vanaduspension

23. Euroopa Kohtu kohtusekretär palus 7. juuli ja 18. septembri 2003. aasta kirjadega uuesti eelotsusetaotluse esitanud kohtul selgitada, kas põhikohtuasi on seal endiselt menetluses. Ta rõhutas sellega seoses, et Euroopa Kohtu poole saab eelotsusetaotlusega pöörduda vaid siseriiklikus kohtus poolelioleva menetlusega, ja meenutas, et Juzgado de lo social n° 3 de Orense võib Euroopa Kohtusse samade eelotsuse küsimustega pöörduda mõne teise tema poolt

8 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 17.

menetletava asja raames. Eelotsusetaotluse esitanud kohus kinnitas 1. oktoobri 2003. aasta kirjas, et põhikohtuasi ei ole lõppenud, eelkõige selles mõttes, et hageja ei ole loobunud oma hagist ja kostjad ei ole ametlikult tagasi võtnud esialgset pensioni andmisest keeldumise otsust, mille peale põhikohtuasjas kaebus esitati.

24. Euroopa Kohtu menetluses on R. García Blanco, komisjon ning INSS ja TGSS ühiselt esitanud kirjalikke ja suulisi märkusi. Saksa-maa valitsus esitas oma seisukohad menetluses kirjalikult ning Hispaania valitsus suuliselt.

IV. Hinnang

25. Menetluse käik annab alust kahelda, kas Euroopa Kohus saab vastata küsimustele, mis talle eelotsusetaotluses on esitatud.

26. Loomulikult on üksnes kohtuasja menetleva ja selles otsust langetava siseriikliku

kohtu pädevuses hinnata nii eelotsuse küsimise vajadust kohtuasja lahendamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimuste olulisust, võttes seejuures arvesse kohtuasja erilisi asjaolusid. Kui eelotsuse küsimused käsitlevad ühenduse õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus põhimõtteliselt kohustatud neile vastama. Ta võib keelduda siseriikliku kohtu poolt esitatud eelotsuseküsimuses otsuse tegemisest üksnes siis, kui on ilmne, et selles palutud ühenduse õigusakti tõlgendamine või selle kehtivuse üle otsustamine ei ole seotud põhikohtuasja asjaolude või esemega, kui küsimus on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtul puudub teave nende faktiliste ja õiguslike asjaolude kohta, mida tal on tarvis, andmaks kasulikku vastust talle esitatud küsimustele.⁹

27. Euroopa Kohus on siiski otsustanud, et erandjuhul peab ta oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema need asjaolud, mille tõttu siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas.¹⁰ Koostöö, mis on eelotsusemenetluses esmatähtis, tähendab nimelt seda, et siseriiklik kohus arvestab omalt poolt Euroopa Kohtu ülesandega aidata kaasa liikmesriikide õigusemõistmisele, mitte aga

9 — Vt eriti 15. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-415/93: Bosman (EKL 1995, lk I-4921, punkt 59); 13. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-379/98: PreussenElektra (EKL 2001, lk I-2099, punkt 38); 10. detsembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-153/00: Der Weduwe (EKL 2002, lk I-11319, punkt 31); 4. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-448/01: EVN ja Wienstrom (EKL 2003, lk I-14527, punkt 74) ja 25. märtsi 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-480/00, C-481/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00, C-490/00, C-491/00, C-497/00, C-498/00 ja C-499/00: Ribaldi (EKL 2004, lk I-2943, punkt 72).

10 — Kohtuotsused PreussenElektra (punkt 39) ning EVN ja Wienstrom (punkt 75), mõlemad viidatud 9. joonealuses märkuses.

anda üldistele või hüpoteetilistele küsimustele nõuandvaid arvamusi.¹¹

toetust suurendava, mitte aga seda põhjendava toimega.

A. Eelotsusetaotluse algne vastuvõetavus

28. Algselt oli eelotsusetaotluse aluseks eelkõige asjaolu, et R. García Blanco oli vanaduspensionari taotluse esitamise ajal ilmselt täitnud ainult ühe kahest TRLGSS artikli 161 lõike 1 punkti b kohasest kvalifikatsiooniperioodist: tema poolt Saksamaal täidetud üle 17-aastane kindlustusperiood, mis tuleb arvesse võtta vastavalt määruse nr 1408/71 artikli 45 lõikele 1, on piisav üldiseks 15-aastaseks kvalifikatsiooniperioodiks. Siiski nähtub olemasolevatest andmetest, et R. García Blanco ei olnud täitnud erilist kvalifikatsiooniperioodi, millest vähemalt kaks aastat peab olema täidetud hüvitise saamise õiguse tekkimise asjaolule eelnenud 15 aasta jooksul. Selle erilise kvalifikatsiooniperioodi tõendamiseks oleks R. García Blanco pidanud toetuma erilise töötustoeuse saamise ajal pensionimaksetele, mille INEM tema eest tegi. See on aga välistatud vastavalt TRLGSS-i 28. lisasättele, mille kohaselt on selline maksete periood üksnes

29. Seega oli eelotsuse küsimuste esitamise ajal põhikohtuasjas otsuse langetamiseks veel oluline, kas määruse nr 1408/71 artiklite 45 ja 48 ning EÜ artiklite 39–42 kohaselt on keelatud selline siseriiklik säte nagu TRLGSS 28. lisasäte. Järelikult oli eelotsusetaotlus sel ajal kahtlemata vastuvõetav.

B. Eelotsusetaotluse eseme äralangemine

30. Nagu aga selgus kirjaliku ja suulise menetluse käigus, on põhikohtuasjas asjaoludes toimunud vahepeal kaks järgmist muutust: esiteks määrati R. García Blancole seadusjärgne vanaduspension, mida ta taotles. Teiseks otsustas tema õigusjärglane sellest nüüd määratud seadusjärgsest vanaduspensionist loobuda ning valida selle asemel teise, summaliselt suurema perekondliku kuuluvuse toetuse.

¹¹ — Kohtuotsused Bosman (punkt 60), Der Weduwe (punkt 32) ning EVN ja Wienstrom (punkt 75), kõik viidatud 9. joonealuses märkuses.

31. Kumbki neist kahest asjaolude muutusest välistab alates sellest hetkest eelotsuse küsimuste olulisuse põhikohtuasjas tehtava otsuse tegemiseks. Esiteks on vahepealse seadusjärgse vanaduspensionini määramise otsuse tulemusena selge, et poolte vahel ei ole enam vaidlust kvalifikatsiooniperioodide täitmise üle. Teiseks on põhikohtuasja hageja oma valikuga perekondliku kuuluvuse toetuse kasuks näidanud, et ta ei soovi enam saada algselt taotletud seadusjärgset vanaduspensionini.

kohtuasi on endiselt (formaalselt) selle kohtu menetluses ning ta ei ole oma eelotsusetaotlust tagasi võtnud, on mõlemad eelotsuse küsimustes tõstatatud ühenduse õiguse probleemid ainult hüpoteetilist laadi. Eelotsusetaotluse ese on niisiis ära langenud.

32. Samuti ei näi põhikohtuasja poolte vahel olevat erineelsusi tasumata maksete osas. Nii kinnitasid hageja esindaja vastava märkuse peale ka kostjad Euroopa Kohtu suulises menetluses, et Rosa García Blancole määrati seadusjärgne vanaduspension tema 65-aastaseks saamisel ning seetõttu ei ole ka vaidlusi võimalike tasumata maksete osas.

34. Kui samad õiguslikud küsimused peaksid uuesti ilmnema mõnes teises menetluses, võib siseriiklik kohus nende osas uuesti eelotsusetaotluse esitada. Käesolevas asjas ei aitaks aga vastus eelotsuse küsimustele enam kaasa põhikohtuasja lahendamisele, vaid oleks üksnes nõuandev arvamus ühenduse õiguse kohta, mille andmiseks ei ole Euroopa Kohus EÜ artikli 234 alusel algatatud menetluses pädev.

C. Mõju eelotsusemenetlusele

33. Isegi siis kui, nagu on eelotsusetaotluse esitanud kohus korduvalt rõhutanud, põhi-

35. Euroopa Kohtul on seega käesoleval juhul tegemist tšna haruldase eelotsusetaotluse juhtumiga, mis oli algselt vastuvõetav,

kuid mille ese on vahepeal toimunud asjaolude muutumise tõttu ära langenud.

Seetõttu ei oleks kohtuasja registrist kustutamine, vastupidi kodukorra artiklites 77 ja 78 käsitletud juhtudele, ainult selle menetlustehniline tagajärg, millest on Euroopa Kohtule eelnevalt teatatud.

36. Esimene lahendusvõimalus Euroopa Kohtu jaoks oleks kohtuasi enda algatusel oma registrist kustutada.¹² Selline kustutamine on Euroopa Kohtu kodukorra¹³ artiklite 77 ja 78 kohaselt ette nähtud kokkuleppe saavutamise ja hagist loobumise juhtudel. Kui soovida neid sätteid või vähemalt nende põhimõtteid rakendada käesoleval juhul, on kodukorra artikli 103 lõike 1 kohaselt vaja arvestada eelotsusemenetluse eripära, mille kohaselt on eelotsusemenetlus Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute koostöömenetlus. Eelotsusetaotluse esitanud kohus kui menetluse algataja peaks seetõttu esitama kodukorra artiklites 77 või 78 nimetatutega võrreldava loobumisavalduse. Käesoleval juhul ei ole siseriiklik kohus aga Euroopa Kohtule kordagi teatanud, et ta võtab oma eelotsusetaotluse tagasi või et tema menetluses olev õigusvaidlus on lõppenud. Vastuks mitmele järelepärimisele on ta vastupidi hoopis kinnitanud, et tema taotlus on jõus.

37. Teiseks on mõeldav, et Euroopa Kohus kuulutab eelotsusetaotluse vastuvõetamatuks või teatab, et ta ei ole asja arutamiseks pädev. Selline lahendus ei võta aga piisavalt arvesse kohtuasja asjaolude arengut alates eelotsuse küsimuste esitamisest Euroopa Kohtule: eelotsuse küsimused ei olnud algselt vastuvõetamatud, nende alus langes ära alles pärast eelotsusetaotluse esitamist. See asjaolu peaks kajastuma Euroopa Kohtu otsuses.

38. Sellistel asjaoludel tundub mulle eelistatavam kolmas lahendus. Euroopa Kohus peaks otsustama, et *eelotsusetaotlusele ei ole enam vaja vastata*. Euroopa Kohus kasutas sellist lähenemiskiisi ka Djabali kohtuasjas¹⁴, mille asjaolud on sarnased põhikohtuasja omadega. Ka nimetatud koh-

12 — Vt kohtujurist Jacobsi 15. mai 1997. aasta ettepaneku punkt 23 kohtuasjas C-314/96: Djabali (EKL 1998, lk I-1149 ja lk I-1151).

13 — Euroopa Ühenduste Kohtu 19. juuni 1991. aasta kodukord (EÜT L 176, lk 7, parandus EÜT L 383, 1992; viimati muudetud 19. aprilli 2004. aasta otsusega, ELT L 132, lk 2).

14 — 12. märtsi 1998. aasta otsus kohtuasjas C-314/96: Djabali (EKL 1998, lk I-1149).

tuasjas keeldus pädev ametiasutus algselt hagejale sotsiaaltoetust määramast ning tegi seda hiljem, pärast hagi esitamist kohtusse ning eelotsusetaotluse esitamist asjaomase siseriikliku kohtu poolt.

39. Asudes seisukohale, et eelotsusetaotlusele ei ole enam vaja vastata, tunnistab Euroopa Kohus, et eelotsusetaotluses esitatud küsimused ei olnud vastuvõetamatud algusest peale, vaid tulenevalt menetluse jooksul toimunud arengutest ei ole Euroopa Kohtul enam pädevust neile vastata.

V. Ettepanek

40. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha Juzgado de lo Social n° 3 de Orense poolt eelotsusetaotluses esitatud küsimuste suhtes järgmine otsus:

Eelotsusetaotlusele ei ole enam vaja vastata.